

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ
ХАРКІВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

29.06.2017 № 84-р/к

№ 1/02-27-15

м. Харків

Про закриття провадження у справі

Адміністративна колегія Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання першого відділу досліджень та розслідувань від 19.06.2017 № 261 про попередні висновки у справі № 1/02-27-15, розпочатої за ознаками вчинення КОМУНАЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ «ХАРКІВВОДОКАНАЛ» (надалі - КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ») порушення законодавства про захист економічної конкуренції,

ВСТАНОВИЛА:

За результатами розгляду заяви від 27.01.2015 № 1/27-01 (вх. від 29.01.2015 № 292/С-6) фізичної особи -----, на підставі подання першого відділу досліджень і розслідувань від 02.07.2015 № 270, за ознаками вчинення КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополюним (домінуючим) становищем на ринку, що призвело до ущемлення інтересів споживача, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринках централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, адміністративною колегією Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України прийнято розпорядження від 17.02.2015 № 27-рп/к про початок розгляду справи № 1/02-27-15 (надалі – Справа).

Дії КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ» полягають у зобов'язанні споживачів розробити проект установки засобів обліку холодної води та узгодити його з КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ».

Бездіяльність КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ» полягає у невзятті на абонентський облік квартирний засіб обліку холодної води.

З аналогічними заявами про порушення КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ» законодавства про захист економічної конкуренції до територіального відділення звернулися фізичні особи: -----, що мешкає за адресою: _____ (надалі – Заявники). Їх заяви були приєднані до Справи.

Розпорядженням адміністративної колегії Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 11.05.2017 № 67-рп/к матеріали Справи, які стосуються бездіяльності КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ», що полягають у не постановці на абонентський облік квартирних засобів обліку холодної води за заявами Подбельцевої А.В. та Заявників, та містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополюним (домінуючим) становищем на ринку, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, яка була б неможливою за умов існування значної конкуренції на ринках централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, виділено в окреме провадження та присвоєно №1/02-36-17.

В ході розгляду Справи встановлено наступне.

КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ» є юридичною особою, має самостійний баланс, розрахунковий рахунок та зареєстроване 18.05.1995 (номер запису: 1 480 120 0000 010649, місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 2, м. Харків, Харківська обл., 61013). Основними видами діяльності КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ» за КВЕД, зокрема, є:

- 36.00 Забір, очищення та постачання води;
- 37.00 Каналізація, відведення й очищення стічних вод.

У розумінні абзацу дванадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ» є суб'єктом господарювання.

Абзацом дев'ятнадцятим статті 1 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» визначено, що централізоване питне водопостачання – господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води.

Послугою з централізованого водопостачання користуються споживачі (фізичні та юридичні особи), які мешкають та/або розташовані в межах м. Харкова.

В розумінні абзацу тринадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» послуга з централізованого водопостачання є товаром.

Відповідно до статті 5 Закону України «Про природні монополії» ринок централізованого водопостачання перебуває у стані природної монополії.

Отже, послуга з централізованого водопостачання розглядається як товар, який не має заміників.

Таким чином, товарними межами ринку є послуги з централізованого водопостачання.

Рішенням виконавчого комітету Харківської міської ради від 16.05.2012 № 286 «Про внесення змін до рішення виконавчого комітету Харківської міської ради від 23.12.1998 № 1407 «Про визначення виконавців послуг в житловому фонді міста» виконавцем послуг з централізованого водопостачання визначено КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ».

Територіальними межами ринку є територія міста Харкова, на якій розташовані мережі водопостачання, що перебувають у власності та/або користуванні КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ».

Внаслідок технологічних особливостей централізованого водопостачання, а також враховуючи, що цей ринок перебуває у стані природної монополії, конкуренція на ньому відсутня.

Враховуючи вищенаведене, КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ» має ознаки монопольного (домінуючого) становища на ринку централізованого водопостачання в межах території міста Харкова, на якій розташовані мережі водопостачання, що перебувають у його власності та/або користуванні.

Абзацом двадцятим статті 1 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» визначено, що централізоване водовідведення - господарська діяльність із відведення та очищення комунальних та інших стічних вод за допомогою комплексу об'єктів, споруд, колекторів, трубопроводів, пов'язаних єдиним технологічним процесом.

Послугою з централізованого водовідведення користуються споживачі (фізичні та юридичні особи), які мешкають та/або розташовані в межах м. Харкова.

В розумінні абзацу тринадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» послуга з централізованого водовідведення є товаром.

Відповідно до статті 5 Закону України «Про природні монополії» ринок централізованого водовідведення перебуває у стані природної монополії.

Одним з видів діяльності КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ» є надання послуг з централізованого водовідведення. Отже, послуга з централізованого водовідведення розглядається як товар, який не має замінників.

Таким чином, товарними межами ринку є послуги з централізованого водовідведення.

Рішенням виконавчого комітету Харківської міської ради від 16.05.2012 № 286 «Про внесення змін до рішення виконавчого комітету Харківської міської ради від 23.12.1998 № 1407 «Про визначення виконавців послуг в житловому фонді міста» виконавцем послуг з централізованого водовідведення визначено КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ».

Територіальними межами ринку є територія м. Харкова, на якій розташовані мережі водовідведення, що перебувають у його власності та/або користуванні.

Внаслідок технологічних особливостей централізованого водовідведення, а також враховуючи, що цей ринок перебуває у стані природної монополії, конкуренція на ньому відсутня.

Враховуючи вищенаведене, КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ» має ознаки монопольного (домінуючого) становища на ринку централізованого водовідведення в межах території м. Харкова, на якій розташовані його мережі водовідведення, що перебувають у його власності та/або користуванні.

В ході розгляду Справи встановлено, що КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ» протягом 2014-2015 років, посилаючись на пункт 30 Правил надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 № 630, із змінами (надалі – Правила) та пункт 5.25 Державних будівельних норм України (надалі – ДБН) «Будинки і споруди», пункт 5.19 ДБН В.2.2-15-2005 «Житлові будинки. Основні положення», при зверненні споживачів щодо взяття на абонентський облік засобів обліку холодної води надсилало споживачам-фізичним особам, які проживають в багатоквартирних будинках листи, якими зобов'язувало при взятті на абонентський облік засобів обліку холодної води необхідно розробити проекти установки цих засобів в спеціалізованій організації, яка має відповідну ліцензію або сертифікат, та узгоджувати його з КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ».

Втім, пунктом 30 Правил не передбачено вимог щодо розробки проектів установки засобів обліку холодної води та їх узгодження з КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ».

При цьому, ДБН на які посилається КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ» містять наступні положення:

- відповідно до пункту 1.1. ДБН «Будинки і споруди. Проектування висотних житлових і громадських будинків» «ці норми розроблені в розвиток ДБН В.2.2-15-2005 «Житлові будинки. Основні положення.» і ДБН В.2.2.-9 «Будинки і споруди. Громадські будинки та споруди. Основні положення» та інших чинних нормативних документів у будівництві і поширюються на проектування нових висотних житлових та громадських будівель» (мова оригіналу);

- згідно з ДБН В.2.2-15 -2005 «Житлові будинки. Основні положення.» «ці норми поширюються на проектування нових і реконструкцію житлових будинків з позначкою рівня підлоги верхнього поверху до 73,5 м (як правило, до 25 поверхів включно при висоті поверху 2,8 м): одноквартирні та багатоквартирні, у тому числі спеціалізовані квартирні житлові будинки для осіб похилого віку і сімей з інвалідами та гуртожитки...Вимоги цих норм є обов'язковими для юридичних та фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності на території України незалежно від форм власності та відомчої належності.....» (мова оригіналу).

Втім, Заявники не є юридичними та/або фізичними особами – суб'єктами підприємницької діяльності. Будинки, в яких вони мешкають, не є новими та/або реконструйованими житловими будинками з позначкою рівня підлоги верхнього поверху до 73,5 м.

Таким чином, зобов'язання КП «ХАРКІВВОДОКАЛ» до споживачів щодо розробки проектів установки засобів обліку холодної води та узгодження з ним для взяття на абонентський облік цих засобів, не відповідають вимогам чинного законодавства.

Внаслідок відсутності розроблених проектів установки засобів обліку холодної води з КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ» листами від 06.11.2014 № П-2999/1-14.21-05, від 23.12.2014 № П-3570/1-14.21-05; від 06.08.2015 № Н-3259/1-152105; від 23.12.2014 Т-3541/1-14.21-05 відмовило _____ у взятті на абонентський облік квартирних засобів обліку холодної води.

Отже, дії КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ» щодо зобов'язання споживачів-фізичних осіб, які проживають в багатоквартирних будинках розробити та узгодити з ним проекти установки засобів обліку холодної води призвели до ущемлення їх інтересів, оскільки унеможливили постановку засобів обліку холодної води на абонентський облік та здійснення споживачами оплати за фактичними показаннями засобу обліку холодної води.

КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ» є єдиним надавачем послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, стосунків з яким неможливо уникнути. Внаслідок відсутності конкуренції на ринку, споживачі не мають альтернативи щодо придбання послуг у інших суб'єктів господарювання.

Дії КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ», які полягають у зобов'язанні споживачів розробити проекти установки засобів обліку холодної води та узгодити їх з КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ», містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринках централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

Листами від 05.09.2016 № 4696 (вх. від 06.09.2016 № 2720) та від 20.01.2017 № 01.01-14/301-17 (вх. від 23.01.2017 № 194) КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ» повідомило, що квартирні засоби обліку холодної води фізичних осіб

взято на абонентський облік та також нарахування за послуги централізованого водопостачання та водовідведення здійснюється за фактичними показаннями квартирної прилади обліку холодної води.

Отже, порушення КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ» законодавства про захист економічної конкуренції припинено.

Враховуючи зазначене, адміністративною колегією Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ» надані рекомендації від 29.12.2016 № 161 - рк/к щодо усунення наслідків вказаних дій, шляхом доведення до відома всіх споживачів порядку взяття на облік засобів обліку холодної води (надалі – Рекомендації № 161-рк/к).

На виконання зазначених Рекомендацій № 161-рк/к КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ» листом від 20.01.2017 № 01.01-14/301-17 (вх. від 23.01.2017 № 194) повідомило, що на офіційному сайті КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ» (<http://www.vodokanal.kharkov.ua>) розміщено інформацію для відома всіх споживачів щодо порядку взяття на облік засобів обліку холодної води відповідно до пункту 32 Правил, яким передбачено, що виконавець зобов'язаний забезпечувати за заявою споживача взяття на абонентський облік квартирний засіб обліку у тижневий строк, та розробляти проект установки засобу обліку холодної води, лише у випадках, передбачених чинним законодавством.

Інформація, яка розміщена на офіційному сайті КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ» роз'яснює процедуру взяття на абонентський облік засобів обліку холодної води споживачів м. Харкова та визначає підстави щодо розробки та узгодження проектів установки засобу обліку холодної води.

Отже, рекомендації адміністративної колегії територіального відділення від 29.12.2016 № 161 - рк/к виконані.

За таких умов, враховуючи, що у територіального відділення відсутня інформація, яка б свідчила, що дії КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ», які полягають у зобов'язанні споживача розробити проект установки засобу обліку холодної води та узгодження його в КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ» для взяття на абонентський облік засобу обліку холодної води, призвела до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, чи завдала значних збитків окремим особам чи суспільству, провадження у справі відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» підлягає закриттю.

Подання про попередні висновки у Справі направлене до КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ» та Заявників разом із супровідним листом від 19.06.2017 № 02-26/1-1905.

На подання про попередні висновки у Справі КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ» та Заявники будь-яких заперечень і зауважень не надали.

Враховуючи наведене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 46, 48 і 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482, та пунктом 36 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), адміністративна колегія Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

Закрити провадження у справі № 1/02-27-15.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня одержання може бути оскаржене до господарського суду.

Головуюча колегії

Н.О. Трегубець

Члени колегії